

1

Indeling

-
1. Waarom is REDIII geïntroduceerd?

 2. Wat zegt REDIII precies?

 3. Wat zijn de implicaties van REDIII voor de natuur?

 4. Hoe verhoudt dit alles zich tot de Natuurherstelverordening?

2

1. Waarom is REDIII geïntroduceerd?

3

Achtergrond REDIII

- EU doelstelling voor aandeel hernieuwbare energie 2030 recentelijk verhoogd: 42.5% bindend, inspanningsverplichting voor 45%.
- Om klimaatdoelen te kunnen behalen en vanwege geopolitieke situatie (oorlog in Oekraïne).
- Versnelling uitrol installaties voor hernieuwbare energie (en bijbehorende netwerk e.d.) noodzakelijk om de gestelde doelen voor 2030 te kunnen behalen.
- Eén van de kernblokkades: trage en complexe vergunningsprocedures → REDIII.

4

Positieve interactie met de natuur

- Klimaatmitigatie helpt natuur te beschermen.
- Positieve lokale effecten van installaties voor hernieuwbare energie gedocumenteerd.
- Biedt zelfs expliciete mogelijkheden tot natuurherstel! Voorbeeld Annex VII Natuurherstelverordening:

“27) Structuren of substraten aanleggen om de terugkeer van marien leven te stimuleren ter ondersteuning van het herstel van koraalriffen, oesterbanken of keienvelden”

Let wel op: er spelen allerlei vragen en aandachtspunten rondom deze kwestie, zoals:

- *Welk type natuur wil je op een locatie creëren?*
- *Hoe verhouden deze maatregelen zich tot verplichtingen uit Artikel 6 Habitatrictlijn?*
- *Wat gebeurt er na afloop van de levensloop van de installatie (bijv. windturbine)?*

5

Negatieve interactie met de natuur (windenergie op zee)

- Ook veel negatieve effecten gedocumenteerd, zoals:
 - botsingen met vogels
 - gehoorschade bij zeezoogdieren
 - verlies van habitat
 - veranderende migratiepatronen
- Veel effecten (in de mariene omgeving) bovendien nog onbekend, vooral in cumulatieve zin!

DUS: belangrijk om heel zorgvuldig met de natuur om te gaan bij de uitbreiding van hernieuwbare energie!

6

2. Wat zegt REDIII precies?

7

1. Introductie Renewable Acceleration Areas (RAAs)

2. Introductie infrastructuurgebieden

3. Aangepaste regelgeving projecten buiten RAAs

4. Algemene veranderingen

8

1. Introductie “Renewable Acceleration Areas” (RAAs)

Stap 1: gecoördineerde inventarisatie

Stap 2: aanwijzen “renewable acceleration areas”

Stap 3: opstellen regels betreffende effectieve mitigatiemaatregelen

Stap 4: onderwerp plannen aan SEA en, waar nodig, passende beoordeling

(niet vergeten: publieke participatie) (artikel 15d REDIII).

9

Stap 1: gecoördineerde inventarisatie (art. 15b RED)

- Uiterlijk op 21 mei 2025 uitgevoerd.
- Doel: identificeer het nationale gebied dat nodig is om in ieder geval de energiedoelen voor 2030 (NCEPs) te kunnen behalen.
- Mag op land, zee, in binnenwateren, etc.
- Lidstaten mogen bestaande ruimtelijke ordeningsdocumenten of -plannen gebruiken of daarop voortbouwen (bijv. Noordzeeprogramma 2022-2027).
- Voorkeur voor medegebruik. Belangrijk: verenigbaarheid met bestaand gebruik.

10

Stap 2: Aanwijzen renewable acceleration areas (RAAs) (art. 15c RED)

- Bevoegde autoriteiten moeten uiterlijk op 21 februari 2026 één of meerdere plannen opstellen waarin subgebieden van de inventarisatie uit stap 1 worden aangewezen als “renewable acceleration areas”.
- Definitie RAA: “een specifieke locatie of gebied ... die/dat een lidstaat heeft aangewezen als bijzonder geschikt voor de installatie van installaties voor de productie van hernieuwbare energie”.
- Op locatie waar weinig milieu-impact wordt verwacht:
 - Geef prioriteit aan kunstmatige en bebouwde oppervlakken.
 - Vermijd o.a.:
 - Natura 2000 gebieden
 - overige beschermde natuurgebieden (nationale regelgeving)
 - belangrijke trekroutes van vogels en zeezoogdieren
 - Gebruik “alle passende en proportionele instrumenten en datasets” om vast te stellen op welke gebieden de installaties geen aanzienlijk milieueffect zouden hebben.

11

Stap 3: opstellen regels over mitigatiemaatregelen (15c RED)

- Om negatieve milieu-impact te voorkomen of, waar dat niet mogelijk is, aanzienlijk te verminderen.
- Om ervoor te zorgen dat de in de volgende artikelen neergelegde verplichtingen worden nageleefd:
 - Artikel 6(2) Habitatrichtlijn
 - Artikel 12(1) Habitatrichtlijn
 - Artikel 5 Vogelrichtlijn
 - Artikel 4(1), punt (a)(i) Kaderrichtlijn Water

en “om verslechtering van de situatie te voorkomen en een goede ecologische toestand of een goed ecologisch potentieel overeenkomstig artikel 4, lid 1, punt a), i), van Richtlijn 2000/60/EG te bereiken”.
- Toegespitst op de eigenschappen van het specifieke gebied, de gebruikte technologie en de geïdentificeerde milieuimpact.

12

Stap 4: SEA en eventueel passende beoordeling (15c lid 2)

Voordat de RAA plannen worden vastgesteld, moeten deze worden onderworpen aan:

- Een strategische milieubeoordeling
- Een passende beoordeling, mits de plannen significante effecten op Natura 2000 gebieden kunnen hebben.

→ Zorg voor inspraak van het publiek met betrekking tot de RAA plannen (art. 15d).

13

Gevolgen voor projecten binnen RAAs

Indien projecten binnen RAAs de in het plan opgestelde mitigatieregels volgen, dan in beginsel:

- Geen milieueffectbeoordeling (EIA) nodig (art 16a lid 3)
- Geen passende beoordeling nodig (art. 16a lid 3)
- Worden zij geacht niet in strijd te zijn met bepalingen uit de vorige slide (art. 15c lid 1)

→ Wel screening!

(Let op: uitzonderingen voor grensoverschrijdende effecten)

14

Screening voor projecten binnen RAAs

- Screening heeft **tweeledig doel**:

A) **Onvoorzien milieueffect**: is het zeer waarschijnlijk dat enig dergelijk project voor hernieuwbare energie, gelet op de milieugevoeligheid van het geografische gebied waar het project zal worden uitgevoerd, zal leiden tot aanzienlijke onvoorziene negatieve effecten die niet zijn vastgesteld tijdens de SEA en eventueel passende beoordeling?

B) **Grensoverschrijdend effect**: valt het voorgestelde project binnen de werkingssfeer van art. 7 richtlijn 2011/92?

- LET OP met betrekking tot punt A: **beperkte omvang, nadrukkelijke bewijslast en stilzwijgende goedkeuring!**
(art. 16a lid 5)

15

Screening voor projecten binnen RAAs

- Bij falen screening: alsnog milieueffectbeoordeling (EIA) en, indien van toepassing, passende beoordeling.

- TENZIJ project is vrijgesteld door lidstaat:

- wind- en fotovoltaïsche zonne-energieprojecten

- in het geval van gerechtvaardigde omstandigheden, zoals wanneer versnelling nodig is om energiedoelstellingen te halen.

- In dat geval wel evenredige A) mitigerende maatregelen, anders B) compenserende maatregelen, anders C) financiële compensatie noodzakelijk.

- Wat soortenbescherming betreft: financiële compensatie voor de duur van de exploitatie voor beschermingsprogramma's.

16

2. Introductie infrastructuur gebieden (art. 15e)

- Optioneel!
- Voor de ontwikkeling van projecten voor netten en opslag
- Aanwijzing is mogelijk wanneer een dergelijke ontwikkeling naar verwachting geen significante milieueffecten zal hebben, dergelijke effecten naar behoren kunnen worden beperkt of, indien dit niet mogelijk is, kunnen worden gecompenseerd.
- Vergelijkbare procedures als bij RAAs, maar enkele verschillen, zoals:
 - Projecten voor netten **mogen bij gebrek aan redelijke alternatieven toch in beschermde natuurgebieden (zoals Natura 2000) worden geplaatst** (projecten voor opslag niet!)
 - Lidstaten *kunnen* projecten vrijstellen van milieueffectbeoordeling, passende beoordeling en beoordeling van gevolgen voor soortenbescherming: **geen automatisch gevolg**.

17

3. Projecten buiten RAAs (art. 16b)

Wanneer in het kader van een specifiek hernieuwbare-energieproject “noodzakelijke mitigerende maatregelen” zijn vastgesteld, **wordt het doden of verstoren van de krachtens art. 12(1) habitatrichtlijn en art. 5 vogelrichtlijn beschermde soorten niet als opzettelijk beschouwd**.

18

4. Algemene veranderingen

Artikel 16f

Vermoeden van hoger belang / dienen van volksgezondheid en de openbare veiligheid

- Totdat klimaatneutraliteit is bereikt
- Bij de afweging van belangen voor de toepassing van art. 6(4) HD, art. 16(1)(c) HD, art. 4(7) KRW, art. 9(1)(a) BD.
- Toepassing van dit artikel mag worden beperkt.

19

Wat zijn de implicaties van REDIII voor de natuur?

Voorlopige observaties

20

21

Let verder op: andere aanpak lijkt vereist te zijn voor degenen (bijv. NGOs) die graag zienswijze naar voren willen brengen.

- Eerder reageren (tijdens de opstelling van RAA-plannen) in plaats van wachten tot projectontwerpen er liggen.
- Opleggen algemene beperkingen voor groter gebied i.p.v. één project bekritisieren.

22

4. Hoe verhoudt dit alles zich tot de Natuurherstelverordening?

23

Coördinatie nationale herstelplannen en hernieuwbare energie (artikel 14 lid 13 Natuurherstelverordening)

- **Afstemming** van nationale herstelplannen op REDIII-inventarisatie en aanwijzing van REDIII-gebieden is **vereist**.
- **Synergieën** met de ontwikkeling van hernieuwbare energie, de bijbehorende infrastructuur en reeds aangewezen REDIII-gebieden **moeten worden verzekerd**.
- De **werking van RAAs, infrastructuurgebieden en netprojecten moet ongewijzigd blijven, inclusief de vergunningsprocedures** die daar van toepassing zijn.

24

Artikel 6 Natuurherstelverordening

- **Uitzondering voor hernieuwbare energie t.a.v. verslechteringsverbod buiten Natura 2000:**
 - vermoeden van groot openbaar belang
 - mogelijkheid om vrij te stellen van voorwaarde dat er geen minder schadelijke alternatieve oplossingen beschikbaar zijn, mits strategische milieubeoordeling of milieueffectbeoordeling is uitgevoerd.

- **Lidstaten kunnen onder omstandigheden de toepassing van uitzondering beperken** tot bepaalde delen van hun grondgebied, tot bepaalde soorten technologieën of tot projecten met bepaalde technische kenmerken.

25

Discussiepunten/vragen

WELKE MOGELIJKE UITDAGINGEN ZIET U
VANUIT DE PRAKTIJK?

IMPACT OP ANDERE VORMEN VAN
ENERGIEOPWEKKING, BIJV. ZONNE-ENERGIE?

26